

του παραμαγεύρου. Καθ' ἐκάστην πρώταν ἐπο-
 ρεύμεθα εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τὰ ὀφόνια, τὰ ὀ-
 ποῖα ἐγὼ χωρὶς νὰ λαμβάνω τὸν κόπον ν' ἀπο-
 κρῖνω ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν διαβαινόντων
 γενναίως ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖράς μου. Ἐνθυ-
 μούμαι ὅτι ἡμέραν τινὰ ἐμαλώσαμεν ἕνεκα τού-
 του μὲ τὸν Ἀντώνιον. Ὡ φαρμακευτικὴ ἀξιο-
 πέπεια! Ἐζήσαμεν τοιουτοτρόπως ὡς πρίγγι-
 πές... ἐξόριστοι, καταβάλλοντες ἕκαστος τριά-
 κοντα φράγκα κατὰ μῆνα. Ἄφ' ὅτου ἤμην ἐν
 Παρισίαις οὐδέποτε εἶχον ζήσει ἀνευτέρου. Τότε
 ἠδυνήθη κατὰ πρῶτον ἐν ἐξοδῷ καὶ πρὸς εὐ-
 χάριστησιν διαφόρων φαντασιοπληξιών μου. Ἡ-
 γόασα ἐν περιφνημῶν κλειδοκύμβαλον,¹ εἰκόνας
 μουσουργῶν διὰ τὸ δωματίον μου, τοὺς Ἐρω-
 τας τῶν Ἀγγέλων τοῦ Μούρ. Ἄφ' ἑτέρου ὁ
 Ἀντώνιος, ὅστις ἦτο ἐπιτήδειος ὅσον ὁ πίθηκος
 (ἀτυχῆς παρομοίωσις, διότι οἱ πίθηκοι εἶνε μό-
 νον εἰς τὸ καταστρέφειν ἐπιτήδειοι), κατεσκευά-
 ζεν ὅταν εἶχε καιρὸν πλῆθος μικρῶν εὐχαρίστων
 καὶ ὀφελίμων σκευῶν. Κατεσκευάσε ξύλινα πέ-
 διλα διὰ τὴν βροχὴν, ἐφόρυσεν εἰς Μονρούζ διὰ
 νὰ διακόψῃ ὀλίγον τὴν μονοτονίαν τῆς τραπέ-
 ζης μας. Τὸ προῖεργον εἶνε ὅτι ἂν καὶ καθ' ἐκά-
 στην ἐσπέραν ἔλειπον εἰς τὸ θέατρον ὁ Ἀντώ-
 νιος ἠγνῶει καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνοικ-
 κησῆς μας ὅτι ἔσχον τὸ ἀτύχημα ν' ἀναβῶ
 ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἐγὼ δὲν τῷ εἶπον τίποτε διότι
 ἠσγυρόμην νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἤμην ἀπλοῦς ἠθο-
 ποῖός ἐκ τοῦ χοροῦ. Τῷ ἔλεγον ὅτι ἐπορευόμην
 νὰ διδάξω μουσικὴν εἰς ἀπομεμακρυσμένην τινα
 συνοικίαν τῶν Παρισίων ἀλαζονεῖα ἀνταξία τῆς
 ἰδικῆς του! Δὲν ἦτο ὅμως μόνον παιδαριώδης
 ἀλαζονεῖα, ἥτις μ' ἔκαμνε νὰ μὴ λέγω εἰς τὸν
 Ἀντώνιον ὅτι τραγωδῶ εἰς τὸ θέατρον. Μὲ ὄλην
 τὴν σκληρότητα τῶν γονέων καὶ τὴν ἐγκατά-
 λειψιν, εἰς ἣν μὲ εἶχον ἀφήσει, δὲν ἐπεθύμουν νὰ
 τοὺς πικράνω. Ὅπως ὁ Ἀντώνιος οὕτω καὶ ἐ-
 κείνοι μετὰ ἑπτὰ μόνον ἢ ὀκτὼ ἔτη τὸ ἔμαθον,
 ὅτε πλέον δὲν ἀνήκον εἰς τὸ θέατρον, ἀναγινώ-
 σοντες εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰς περὶ ἐμοῦ βιο-
 γραφικὰς σημειώσεις.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Écrire comme un Ange.

Ἡ γαλλικὴ φράσις γράφειν ὡς Ἀγγελος
 (écrire comme un Ange), προέκυψεν ἐκ τῆς
 ἐξῆς περιστάσεως Ἐπὶ τῆς βασιλείας Φραγκί-
 σκου τοῦ Α' (ἤτοι μετὰ τοῦ 1515 καὶ τοῦ
 1547), ἦλθε καὶ ἀπκατέστη εἰς τὴν Γαλλίαν
 Ἕλληνας πρὸςφυζ καλούμενος Ἀγγελος Βερ-
 γίκιος. Ἦτο δὲ ὁ Ἕλληνας οὗτος θαυμασιὸς καλ-
 λιγράφος ἢ γραφὴ αὐτοῦ ἐθαυμάσθη παρ' ὄλων
 1. Μοὶ ἐστοίχισεν ἑκατὸν δέκα φράγκα. Δὲν ἐκυμβάλισον,
 ἐπεθύμουν ὅμως νὰ ἔχω ἐν κύμβαλον διὰ νὰ διασκεδάξω
 ἑνίοτε. Ἄλλως τε μοὶ ἀρέσκει νὰ μὲ περιστοιχίζωσι μου-
 σικὰ ὄργανα καὶ ἂν ἡμῖν πλοῦστος θὰ εἶχον πάντοτε περι-
 μου, ἐργαζόμενος, ἐν μέγα κύμβαλον μὲ οὐρανὸν δύο ἢ τρεῖς
 ἄρπας Ἐραρδικὰς καὶ συλλογὴν βιβλίων τοῦ Στρατιάρχου.

τῶν Γάλλων λογίων, ἢ φήμη αὐτοῦ κατέστη
 εὐρωπαϊκὴ, καὶ ἐθεωρεῖτο εἰς τὸ εἶδος τούτου ὁ
 ἄριστος μετὰ τῶν συγχρόνων του. Ὁ περιφη-
 μος Ἀγγλος καλλιγράφος Ἐρρίκος Στέφενος
 συγκαταριθμεῖτο μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἑλ-
 ληνος καλλιγράφου. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγγέλου
 κατήντησε μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἰδέαν
 τῆς καλλιγραφικῆς τελειότητος, καὶ ἐνεύθεν
 προέκυψεν ἡ ἀνωτέρω γαλλικὴ φράσις, ἥτις λέ-
 γεται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὑφ' ἣν καὶ τὸ ζω-
 γραφίζειν ὡς Παρὰ ἡλός ἢ ὡς Μιχαήλ Ἀγγε-
 λος. Ὁ λόγιος Κερκυραῖος Νικάνδρος Νούκιος
 ἀναφέρει ἐν τῇ περιηγήσει του περὶ τούτου τοῦ
 Βεργίκιου, οὗ τινος ἦτο σύγχρονος, καὶ τὸν ὀ-
 ποῖον ἐγνώρισεν ἐν Παρισίαις. Κατὰ τὸν Νού-
 κιον, ὁ Βεργίκιος ἦτο Κρήσις. Ὁ βασιλεὺς Φραγ-
 κίσκος Α' δίδωσεν αὐτὸν ἐπιθεωρητὴν τῶν φυ-
 λαττομένων Ἑλληνικῶν βιβλίων ἐπὶ ἀδρῶν ἐνιαυ-
 σίῳ μισθῷ. Ὁ Βεργίκιος ἦτο οὐ μόνον καλλι-
 γράφος ἄριστος, ἀλλὰ καὶ φιλόλογος. Ἀντέγρα-
 ψέ τινα τῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ τῆς
 κακῆς χρήσεως βλαφθέντων Ἑλληνικῶν χειρο-
 γράφων, προσαπέκτησε νέα καὶ ἐνέπνευσεν εἰς
 τὸν Φραγκίσκον Α' τὸν εὐγενῆ ζῆλον νὰ παρα-
 δώσῃ πολλὰ ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν τύπον ἢ εἰς τὴν
 χαλκογραφίαν. Εἰς τὸν Βεργίκιον ὀφείλεται ἡ
 πρώτη διὰ τοῦ τύπου διάδοσις τῶν Ἑλληνικῶν,
 τῶν Λατινικῶν καὶ αὐτῶν τῶν Ἑβραϊκῶν βι-
 βλίων ἐν Γαλλίᾳ, καὶ αὐτὸς ἐσχεδιαγράφησεν
 ἐκεῖ ἐπιτυχέστατα τὰ πρῶτα τυπογραφικὰ Ἑλ-
 ληνικὰ γράμματα.

ΕΝ ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΤΟΥ ΓΕΡΟ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης εἰς Δερβενάκι (1822),
 διαγεῖται πού ὁ γραμματεὺς τοῦ Θ. Κολοκο-
 τρώνη Μ. Οἰκονόμου, ἦλθε παρ' ἡμῖν, ἐν τῇ
 σκοπιᾷ εὐρισκομένων, μείραξ τις ποιμῆν, λερο-
 φορμένος καὶ ζωηρός. Ἄοπλος δὲ ὢν ἴστατο
 μὲ τὴν μακρὰν μαγκούραν του καὶ μετὰ περιερ-
 γείας καὶ θαυμασμοῦ ἔβλεπε τὸν γινόμενον πα-
 ραπάνω πόλεμον.—Τί στέκεσαι καὶ βλέπεις καὶ
 δὲν πᾶς καὶ σὺ νὰ πολεμήσῃς βρῆ Ἕλληνα, εἶ-
 πεν αὐτῷ ζωηρῶς ὁ Κολοκοτρώνης.—Δὲν ἔχω
 ἄρματα, Καπετάνε.—Ἐχεις τὴν μαγκούραν σου;
 ἄρμα εἶν' κιαυτὴ νά! πῆγαινε νὰ σκοτώσῃς
 κάναν παληότουρκον μ' αὐτὴν, νὰ πάρῃς τ' ἄρ-
 ματὰ του ν' ἀρματοθῆς καὶ τὰ ρούχά του νὰ νυ-
 τυθῆς. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ὁ νεαρὸς ποιμῆν ἀνε-
 μίχθη μετὰ τῶν πολεμούντων. Τὸ δὲ ἐσπέ-
 ρας, ὁ αὐτὸς, ἀλλὰ μετρημισμένος καὶ ἔνο-
 πλος, ἐλθὼν ἔσται πρὸ τοῦ Κολοκοτρώνη ἐπιδει-
 κτικῶς.—Τίς εἶσαι βρῆ Ἕλληνα; τῷ λέγει ὁ
 Κολοκοτρώνης.—Δὲν μὲ γνωρίζεις, Καπετάνε;
 Ἐγὼ εἶμαι πού μ' ἔστειλες τὸ μεσημέρι νὰ πο-
 λεμήσω μὲ τὴν μαγκούραν, καὶ μὲ τὴν εὐχή σου
 ἔκαμα ὅπως μοῦ εἶπες.

Ὁ γηραιὸς στρατάρχης τὸν ἐπήνεσε, διὰ τοῦ

παραδείγματος δὲ τούτου ἐνεθάρρυνε καὶ τοὺς λοιποὺς στρατιώτας.

ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΔΙΣΤΙΧΟΝ

Σὲ μᾶς ἐστάτανε γραφτὸ «πάντα νὰ πολεμοῦμε,
πάντα νὰ σκοπονοῦμαστε, καὶ στὴ σκλαβιὰ νὰ ζοῦμε.»

ΜΑΡΙΝΟΣ ΧΑΡΒΟΥΡΗΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Κ. Σάβα.

Περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἡ μεγαλουργὸς τῆς Ἄρκτου Σεμίραμις, ἡ Αἰκατερίνη δευτέρα, εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν ἀνεγέρσεως μεγάλου ἀνδριάντος Πέτρου τοῦ Μεγάλου ἐν Πετρούπολει. Τὸ ἔργον ἀνετέθη εἰς τὸν περίφημον Γάλλον ἀνδριαντοποιὸν Φαλκονέτον, ὅστις ἐσχέδιασε τὸν αὐτοκράτορα ἔφιππον καὶ καταπατοῦντα ὄφιν, ζητοῦντα νὰ κωλύσῃ τὴν πρόοδόν του. Ἡ ἐπίνοια τοῦ Φαλκονέτου ἐπευφημήθη παρ' ὅλης τῆς αὐλῆς καὶ τὸ σῶμα τῶν μηχανικῶν διετάχθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Μπέτζη νὰ προτείνῃ τὰ σχέδια τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς, εἰς τὴν ἔμελλε νὰ χυθῆ ὁ ἀνδριάνς, κατὰ τὴν θέλησιν καὶ τὰς δόξιας τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ.

Διέτριβε τότε ἐν Πετρούπολει ὁ Μαρίνος Χαρβούρης, Ἕλληνα ἐξ Ἀργιστολίου τῆς Κεφαλληνίας, ὅστις δεξιωθείς τῇ συστάσει τῶν μέγα ἰσχυόντων παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς Αἰκατερίνης συμπatriωτῶν τοῦ Μελισσηνῶν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείας, ὠνομάσθη ἀντισυνταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ. Μεταξὺ ἄλλων ἐπαρουσίασε καὶ οὗτος τὸ ἐκζητούμενον σχέδιον, ὅπερ καὶ ἐνεκρίθη, εἰ καὶ ὁ φόβος τῶν ἀποτυχόντων συναδέλφων του ἔφεγεν αὐτὸ ὡς παράτολμον καὶ μὴ διαρκές. Ὁ Φαλκονέτος εἶχε τὰ πάντα τελειώσει διὰ νὰ φυλαχθῆ ὁμοῦς ἡ φυσικὴ ἄρμονία μεταξὺ τοῦ ἀνδριάντος, τοῦ βάρου καὶ πρὸ πάντων τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἀνηγείρετο τὸ μνημεῖον, ἔλεγε ὅτι πάντα τὰ παρτίζοντα ἐν συνόλῳ αὐτὸ ὤφειλον νὰ καταδεικνύωσι τὴν ἀξίαν τοῦ ἥρωος ὅθεν καὶ δὲν παραδέχτο νὰ θέσῃ τὸν ἀνδριάντα ἐπὶ συνήθους βάρου, ἀλλ' ἐζήτει νὰ κατασκευασθῆ ὡς τοιοῦτον δυσανάβατος καὶ βραχῶδης λόφος. Πολλὰ δὲ περὶ τούτου ἐγένοντο προτάσεις πρὸς τὸν ὑπουργὸν, ἀλλ' οὐδεμία νῆχαρίσται τὸν Φαλκονέτον, ὅστις ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ κατασκευασθῆ τὸ βᾶθρον μὲ διαφόρους ὀγκώδεις λίθους συναρμοζομένους διὰ σιδηρῶν καὶ ὀρειχάλκου.

Ἄλλ' ὁ Χαρβούρης ἀντέτεινε εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ περιφανοῦς ἀνδριαντοποιοῦ, ἀποδεικνύων ὅτι ἔνεκα τοῦ ὕψους τοῦ κλίματος τὰ συνδέοντα μέταλλα ἤθελον ὀξειδωθῆ καὶ τὸ βᾶθρον ἀποσυντεθῆ ἔπειδὴ ὁμοῦς ἐθεωρεῖτο ἀδύνατος πᾶσα ἄλλη θεραπεία ἐνεκρίθη, μ' ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ Μαρίνου, ἡ πρότασις τοῦ Φαλκονέτου. Ὁ Ἕλληνα μηχανικὸς δυσφορῶν ἐκίνησε πάντα λίθον πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ μελετωμένου, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ἐντὸς μιᾶς λίμνης εὐρίσκετο ὀγκώδης μονόλιθος ὑπερβίωνων

κατὰ τὸ μέγεθος τὸ σχεδιασθὲν βᾶθρον καὶ ἀναγνωρίσας τοῦτον ὡς καταλληλότατον, πρότεινε τὴν μετακόμισίν του ἄλλ' ἡ πρότασις του δὲν ἔτυχεν αἰσίας ἀκροάσεως, καὶ διὰ τὸ ὀγκῶδες τοῦ γρανίτου, κεχωσμένου δεκαπέντε πόδας ἐντὸς τοῦ τελματώδους ἐδάφους, καὶ διὰ τὸ ἀπίστευτον τῆς μεταφορᾶς. Ὁ Φαλκονέτος ὁμοῦς θάρρῶν εἰς τὸν Μαρίνον παρώτρυνε τὴν Αἰκατερίνην νὰ ποιήσῃ τὴν ἀπόπειραν. Ὅθεν ἀνετέθη εἰς τὸν Ἕλληνα μηχανικὸν ἡ μετακόμισις τοῦ τεραστίου ἐκείνου ὄγκου. Ὁ Χαρβούρης κατασκευάσας ἰδίᾳ μηχανὰς κατῶρθωσε μετὰ πολλὰς δυσχερείας, ἧς ὑπερηνίκησεν ἀπίστευτος ἐπιμονή, νὰ ἐκχώσῃ καὶ μεταφέρῃ τὸν γρανίτην εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Πετροῦπόλεως, τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1769, πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν τῆς παρασταθείσης εἰς τὸ θέαμα αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς καὶ θάμβος ἀδιήγητον τῶν συνεπιστημόνων. Ἐβδομήκοντα χιλιάδες ρουβλίων ἐδαπανήθησαν εἰς μεταφορὰν τοῦ τεραστίου ἐκείνου βράχου, ζυγίζοντας τρία ἑκατομμύρια λιτρῶν.

Ὁ Μαρίνος ἐφημίσθη διὰ τὸ τεράστιον τοῦτο κατόρθωμα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἐπισύρας τὰ ἐγκώμια τῶν τότε σοφῶν. Ὁ διάσημος Ἱταλὸς Φραγκίσκος Μολίτζις, διηγούμενος τὴν τολμηρὰν μηχανικὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Ἕλληνος ἐπιλέγει: «Αἱ ὑπερνηκθεῖσαι δυσκολίαι τιμῶσι τὸν ἀνθρώπινον νοῦν. Μόνη ἡ φύσις γεννᾷ ἕνα μηχανικὸν, καθὼς γεννᾷ ἕνα αὐτοκράτορα, ἕνα στρατηγὸν, ἕνα φιλόσοφον.»¹

ΛΗΘΕΙΑΙ

Οὔτε παρὰ νεκροῦ ὀμιλίαν, οὔτε παρὰ φιλαργύρου χάριν δεῖ ἐπιζητεῖν.

Γλῶσσα βλάσφημος^{*} διανοίας κακῆς ἔλεγχος.

Ἡ χάρις, ὅσπερ ἡ σελήνη, ὅταν τελεία γένηται, τότε καλὴ φαίνεται. (Πλούταρχος).

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Εἰς τὰ μεταξωτὰ ἢ ἐξ ἐρίου ὑφάσματα ἀναγνωρίζονται αἱ ἴνες τοῦ βάλμβακος ὁπότεν ἐμβαπτισθῶσι ταῦτα εἰς ἀραιὰν διάλυσιν χρωμικοῦ ὀξέος ὃ μὲν βάλμβαξ μένει λευκός, αἱ δὲ λοιπαὶ ἴνες γίνονται κίτριαι.

1. Ὁ Μαρίνος Χαρβούρης, ἀδελφὸς τοῦ πάππου τοῦ ἐν Ἀθήναις διαμένοντος ἀξιοτίμου κ. Λεωνίδα Χαρβούρη, συμβούλου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ III' αἰῶνος ἐν Ἀργιστολίῳ. Ἐσπούδαsen ἐν Ἰταλίᾳ φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ ἀκολούθως μετέθῃ εἰς Ρωσίαν, τῇ συνδρομῇ δὲ τοῦ τὰ μέγιστα τότε ἰσχυόντος Ἑπτανησίου στρατηγοῦ Μελισσηνοῦ καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐφυίας, ἐπέτυχεν ἐντὸς μικροῦ ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τὰς μεγαλύτερας θέσεις, λαθὼν παρὰ τῆς γενναίουφρονος Αἰκατερίνης τὸν βαθμὸν ἀντισυνταγματάρχου τοῦ μηχανικοῦ. Βιογραφίαν τοῦ ἐπιφανοῦς τούτου Ἕλληνος καὶ τῶν ἀξίων αὐτοῦ ἀδελφῶν Ἰωάννου Βαπτιστοῦ καὶ Μάρκου θὰ δημοσιεύσῃ προσεχῶς ἡ Ἐστία. Σ. τ. Α.